

ESTRUTURA MATRIZ DA ESTRATEXIA

ÁREA DE ACTUACIÓN Obxectivo xeral	Obxectivos operativos
ÁREA DE ACTUACIÓN 1. EDUCACIÓN E CONCIENCIACIÓN DA CIDADANÍA Obxectivo xeral: Xerar unha corrente de opinión favorable ao coidado da saúde e da autonomía persoal que amplíe a responsabilidade da cidadanía galega en relación coa adopción de hábitos de vida saudables e a prevención das situacións de dependencia, facendo accesible a información e educación sobre os beneficios e as recomendacións para unha vida activa e saudable, así como os recursos de prevención da dependencia e de promoción da autonomía persoal existentes en Galicia.	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Concienciar e formar a profesionais de diversos ámbitos sobre os beneficios de educar na prevención da dependencia. 1.2. Fomentar actitudes positivas cara ao coidado da saúde e á promoción da autonomía persoal. 1.3. Contribuír á prevención de accidentes domésticos, laborais, de tráfico e outros que poidan provocar situacións de dependencia. 1.4. Promover o recoñecemento social do labor do coidado e das persoas que o levan a cabo. 1.5. Facilitar o acceso á información sobre os recursos e servizos de prevención existentes.
ÁREA DE ACTUACIÓN 2. CONTRIBUCIÓN AO AUMENTO DA ESPERANZA DE VIDA LIBRE DE DEPENDENCIA Obxectivo xeral: Procurar unha actitude positiva ante o envellecemento, a discapacidade e a enfermidade e un esforzo crecente e proporcionado de atención ás persoas en risco de situación de dependencia para diminuír a súa vulnerabilidade, e promover os coñecementos e as condicións necesarias para conseguir o aumento e/ou mantemento da capacidade destas persoas para o desenvolvemento da súa vida diaria e, polo tanto, evitar ou atrasar no posible a aparición da dependencia.	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Promover a autonomía a través da orientación, o consello individualizado e a formación para decidir sobre o proxecto de vida futuro. 2.2. Fomentar a prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal mediante o uso de diversos servizos e recursos. 2.3. Facilitar a accesibilidade universal como requisito indispensable para unha vida autónoma. 2.4. Desenvolver medidas preventivas para diminuír a aparición dos factores de risco máis frecuentes que afectan o desenvolvemento da persoa. 2.5. Establecer servizos de apoio para o desenvolvemento profesional e social das persoas en situación de risco de dependencia.
ÁREA DE ACTUACIÓN 3. MELLORA DO DIAGNÓSTICO E DA CALIDADE DE VIDA DAS PERSOAS CON DEPENDENCIA MODERADA Obxectivo xeral: Proporcionar unha atención especializada ás persoas en situacións de perda de funcionalidade, cando aínda existen posibilidades de reversión ou modificación do seu curso, co propósito de mellorar o seu pronóstico e previr o agravamento do actual estado e/ou reducir os efectos sobre a posibilidade de pleno desenvolvemento persoal, a través de facilitar a detección e rehabilitación precoz e o apoio á permanencia no domicilio ou no ámbito habitual.	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Promover o diagnóstico precoz da poboación en situación de dependencia moderada ou en risco de padecela, en especial das persoas máis vulnerables a sufrir este tipo de situacións. 3.2. Impulsar a detección e rehabilitación precoz en centros aos que acoden persoas maiores e persoas con discapacidade. 3.3. Favorecer a permanencia no domicilio e contorno habitual durante o maior tempo posible. 3.4. Reforzar a adaptación progresiva dos programas individuais de atención. 3.5. Atender as necesidades singulares das persoas con dependencia moderada e en situacións de vulnerabilidade social.
ÁREA DE ACTUACIÓN 4. APOIO AO CONTORNO FAMILIAR E ESTÍMULO DA PARTICIPACIÓN CIDADÁ Obxectivo xeral: Velar polo benestar e a calidade de vida das persoas cuidadoras non profesionais, acompañándoas para mitigar a carga obxectiva e subxectiva que leva consigo o labor que desempeñan e as consecuencias tanto na súa propia saúde física, mental e emocional, como na estabilidade da unidade familiar, a través do establecemento das medidas de apoio necesarias e a implicación do conxunto da cidadanía.	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Reforzar a atención sobre a saúde das persoas cuidadoras. 4.2. Formación, capacitación e apoio á estabilidade emocional e cohesión das familias cuidadoras. 4.3. Establecer un marco de apoio para a mellora do benestar das familias e o bo coidado. 4.4. Promover a implicación social a través do terceiro sector, do voluntariado e do estímulo do movemento asociativo para ampliar as potencialidades do novo modelo de prevención das situacións de dependencia.

ÁREA DE ACTUACIÓN 5. INVESTIGACIÓN E INNOVACIÓN PARA AMPLIAR A VIDA SAUDABLE E AUTÓNOMA DAS PERSOAS

Obxectivo xeral: Intensificar a investigación, a busca de solucións de vangarda e a implantación de innovacións importantes en relación coa promoción da autonomía persoal e a prevención e detección precoz das situacións de dependencia, así como co atraso do agravamento de enfermidades ou discapacidades e das súas secuelas, e xerar, ao mesmo tempo, oportunidades de desenvolvemento para o tecido investigador e produtivo de Galicia.

- 5.1. Mellorar o estado de coñecemento sobre a realidade social e a potencialidade da innovación.
- 5.2. Impulsar as innovacións para a prevención, detección e diagnóstico precoz de situacións de dependencia.
- 5.3. Promover unha vida autónoma e activa, principalmente mediante solucións TIC e novos recursos para actividades preventivas e hábitos saudables.
- 5.4. Facilitar o intercambio de ideas e a cooperación a prol dunha innovación de excelencia.

ÁREA DE ACTUACIÓN 6. REFORZO E MELLORA CONTINUA DOS RECURSOS DEDICADOS Á PREVENCIÓN DA DEPENDENCIA

Obxectivo xeral: Incrementar o recoñecemento e a satisfacción das persoas usuarias cos servizos e programas relacionados coa promoción da autonomía persoal e a prevención das situacións de dependencia, así como dos e das profesionais e da cidadanía en xeral a través dunha actuación centrada en mellorar a eficacia, efectividade e eficiencia no seu desenvolvemento e na busca continua da excelencia.

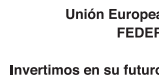
- 6.1. Promover a creación de valor a través das persoas.
- 6.2. Fomentar a calidade dos servizos e programas relacionados.
- 6.3. Estimular a incorporación de modelos de xestión por valores orientados á excelencia nos resultados.
- 6.4. Buscar novas sinerxías a través da coordinación e cooperación.
- 6.5. Incorporar a perspectiva de xénero de forma transversal.

A estratexia inclúe un total de 392 propostas (ver documento principal) que se deben ir concretando e definindo máis especificamente para a súa implantación nos próximos anos **cara á prevención das situacións de dependencia na poboación galega e a promoción da súa saúde e autonomía persoal.**

Área de actuación	Nº obxectivos operativos	Nº de propostas
Área 1. Educación e concienciación da cidadanía	5	73
Área 2. Contribución ao aumento da esperanza de vida libre de dependencia	5	76
Área 3. Mellora do diagnóstico e da calidade de vida das persoas con dependencia moderada	5	55
Área 4. Apoio ao contorno familiar e estímulo da participación cidadá	4	53
Área 5. Investigación e innovación para ampliar a vida saudable e autónoma das persoas	4	68
Área 6. Reforzo e mellora continua dos recursos dedicados á prevención da dependencia	5	67
TOTAL	28	392

D. L.: C 791-2013. Imprime: ográfico

O documento completo da Estratexia para a prevención e detección precoz da dependencia en Galicia, Horizonte 2020, pode consultarse na seguinte ligazón <http://benestar.xunta.es/web/portal/dependencia>

PRESENTACIÓN

O Goberno da Xunta de Galicia, a través da Consellería de Traballo e Benestar (Secretaría Xeral de Política Social) puxo en marcha en 2012 unha nova iniciativa: a elaboración dunha estratexia marco para a prevención e detección precoz da dependencia en Galicia.

A razón principal desta decisión atópase na consideración da prevención da dependencia como un acto de priorización de intervencións públicas no ámbito social para a mellora da calidade de vida da poboación galega, así como de racionalidade económica e solidaria coas futuras xeracións. A protección e mellora da calidade de vida das persoas é fundamental para que Galicia poida medrar e ser sostible e cómpre que nesta tarefa se impliquen todas as administracións públicas, as entidades privadas e as persoas que integramos o corpo social e político desta comunidade autónoma. É preciso reforzar o compromiso co envellecemento activo e o benestar das persoas maiores e persoas con discapacidade, un colectivo prioritario para a Xunta de Galicia.

O Goberno galego, consciente disto e de que o enfoque preventivo é unha das claves máis efectivas para lograr un envellecemento activo e unha forma tamén de atención á dependencia, xa que contribúe a unha autonomía persoal máis duradeira, presenta neste documento a **Estratexia para a prevención e detección precoz da dependencia en Galicia, horizonte 2020**, cuxa abordaxe constitúe unha importante **responsabilidade social e política e o compromiso** cun modelo sociosanitario e educativo mellor preparado para afrontar a prevención desde todos os ámbitos.

A través desta estratexia establécense unha serie de obxectivos e recomendacións que permitirán orientar a organización e funcionamento dos diferentes servizos (sociais, sanitarios e educativos) cara a unha mellora das condicións de vida das persoas en termos de saúde e autonomía persoal, cara á prevención dos factores de risco e de limitacións funcionais e á atención integral. Son propostas de actuación que se deberán ir concretando nos próximos anos para a consecución dos obxectivos definidos e **coa colaboración de todas as administracións, axentes sociais e colectivos implicados**.

A concienciación social en relación coa adopción de hábitos de vida saudables, o aumento da esperanza de vida libre de dependencia e a mellora da calidade de vida das persoas que se atopan xa nunha situación de dependencia son obxectivos desta estratexia, que marcará a folia de ruta das políticas de prevención e promoción da autonomía persoal nos próximos anos.

A conselleira de Traballo e Benestar
Beatriz Mato Otero

Por que unha estratexia de prevención e detección precoz da dependencia?

Por razóns de **xustiza social**

Por razóns de **carácter demográfico**

Por razóns de **carácter económico**

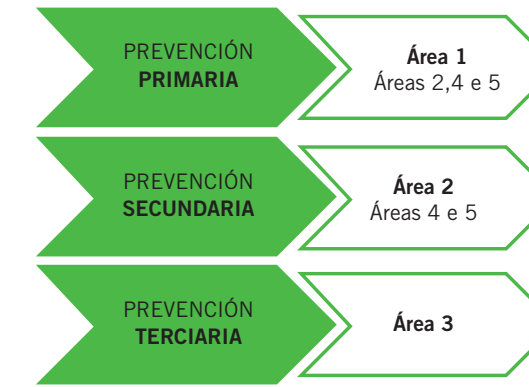
Levar a cabo actuacións de natureza preventiva é positivo e responde a un enfoque aberto que vai máis alá das clásicas intervencións terapéuticas ou rehabilitadoras, nas que sempre se actuaba sobre a situación problemática cando esta aparecía. O **enfoque preventivo está baseado na súa aplicación en todas as etapas da vida da persoa a través de moi diversos programas de promoción da saúde** e de há-

bitos de vida saudables, dirixidos a toda a poboación e de forma especial aos **grupos en situación de risco** (persoas con discapacidade, con enfermidades crónicas, persoas con alta fraxilidade, persoas maiores de 65 anos que vivan soas, vítimas de accidentes de calquera tipo, persoas con enfermidades conxénitas, solicitantes de valoración de dependencia, persoas en situación de dependencia moderada...).

Falar de prevención no eido da dependencia significa:

- Pasar dun modelo centrado en actuar en momentos de crise ou situacións agudas a un modelo que entende un concepto de saúde moito máis amplo, no que o obxectivo non é só eliminar a enfermidade ou discapacidade, senón conseguir a mellor calidade de vida posible.
- Atender os factores de risco, é dicir, aqueles que aumentan a probabilidade de que apareza a situación de dependencia (ou se agrave, se xa existe).
- Educar para a promoción de hábitos e condicións de vida saudables, xa que estes diminúen o risco de padecer enfermidades e a deterioracións de capacidades e contribúen a que o organismo se atope en mellores condicións físicas e psíquicas.
- Definir o obxectivo da intervención cara á mellora da calidade de vida das persoas en termos globais, considerando todas as áreas (física, psíquica e social) e mediante un modelo de atención integral.
- Ter en conta os grupos de poboación que presentan unha maior vulnerabilidade e, polo tanto, maiores posibilidades de atoparse nunha situación de dependencia e adoptar con estas persoas unha actuación preferente.
- Contar cunha axeitada coordinación sociosanitaria para que as medidas que se leven a cabo sexan verdadeiramente eficaces e cubrán todas as áreas nas que é necesario intervir.
- Nos casos nos que a persoa se atope xa nunha situación de dependencia, a prevención estará dirixida a evitar que a dita situación se agrave e pase a estados de dependencia de maior grao ou a novas situacións de dependencia, polo que a promoción da autonomía persoal se converte neste caso nun pilar fundamental.

Considéranse os tres niveis de prevención: primaria, secundaria e terciaria, en función da fase na que se atope a persoa.

OBXECTIVOS

Obxectivos xerais de partida:

- Fomentar a prevención da dependencia e a promoción da autonomía persoal de forma que se garanta a igualdade de oportunidades en todo o territorio autonómico.
- Contribuír a aumentar a esperanza de vida libre de dependencia da cidadanía, promover estilos de vida saudables entre o conxunto da poboación que fomenten a autonomía e promover hábitos saudables e de autocoidado entre as persoas con dependencia para mellorar a súa saúde e funcionalidade.
- Impulsar medidas de prevención da dependencia na poboación xeral e facilitar o acceso das persoas en situación de dependencia ás medidas preventivas actualmente accesibles á poboación autónoma cos seus mesmos perfís de risco.
- Reducir o impacto da dependencia sobre a calidade de vida de quen a padece e quen exerce o seu coidado.
- Garantir que, tanto as persoas en situación de dependencia como cuidadoras, poidan beneficiarse de actividades preventivas de calidade, baseadas na mellor evidencia científica dispoñible.
- Promover a sensibilización e a formación en todos os colectivos profesionais implicados na prevención e detección precoz da dependencia e na promoción da autonomía persoal.
- Impulsar a investigación orientada á acción en torno á prevención da situación de dependencia.
- Promover o traballo intersectorial e a participación da cidadanía, especialmente dos colectivos afectados, no desenvolvemento de cada unha das áreas de intervención que se establezan.